VIDA PUST–ŠKRGULJA

Nekoliko vijesti iz Ljubljane

U seriji uglavnom redovitih mjesečnih sastanaka članova Društva za antičke in humanističke študije Slovenije, najčešće vezanih za stručna predavanja i diskusije na raznovrsne teme s područja znanstveno–istraživačkog te prosvjetno–pedagoškog rada, u subotu, 9. travnja 1988. u prostorijama Odsjeka za klasičnu filologiju Filozofskog fakulteta u Ljubljani prezentirana je nova publikacija, priručnik *Latinščina za vsakogar (Latinski za svakog)* autorice Aleksandre Pirkmajer, a u izdanju Posebnih edicija Feniks iz Ljubljane.

Knjižica u kombinaciji s kasetom predstavljena je široj javnosti već ranije i to u Cankarjevom domu u Ljubljani, što je sasvim razumljivo budući da je knjižica u stvari pokušaj drukčijeg načina oblikovanja udžbenika za početni stupanj učenja latinskog jezika, a namijenjena je prvenstveno odraslima ili barem dovoljno zrelim ljudima koji bi željeli samostalnim radom upoznati latinski jezik. Morfološki udžbenik sadrži 1. i 2. deklinaciju, prezent, infinitiv i imperativ svih konjugacija, glagola esse, posse i ire, futur 1. i 2. konjugacije te glagola esse i nekoliko zamjenica. Što se tiče izgovora, autorica se priklonila klasičnom izgovoru. Poklasični se izgovor spominje samo u dodatku. Osim kasete, za nova izdanja odnosno 2. dio udžbenika priprema se i komplet igara u smislu slagalica, križaljki i sličnih kombinacija na temu latinske gramatike. Ako bude dovoljno interesa, razmišlja se i o hrvatskom izdanju udžbenika.

Prezentacija za odabranu publiku slovenskih klasičnih filologa predstavljala je ustvari uvod u širu diskusiju na temu budućnosti programa nastave klasičnih jezika u SR Sloveniji. Izreka koju je autorica A. Pirkmajer odabrala za motto svoje knjižice, naime *Non tam praeclarum est scire Latine quam turpe nescire* (Ciceron) očito je izrasla iz uvjeta u kakvima rade slovenski klasični filolozi već petnaestak godina. Položaj nastave klasičnih jezika u SRS iz temelja se promijenio nakon ukidanja klasične gimnazije i uvođenja srednjeg usmjerenog obrazovanja u 70–tim godinama. Borba protiv elitizma u obrazovanju od stare klasične gimnazije stvorila je gotovo klasnog neprijatelja. Životarenje tih jezika u sistemu obrazovanja u Sloveniji dovelo je do položaja da je razina znanja mladih generacija na području poznavanja stručne terminologije jadan (cf. rad Brede Čop — istraživanje na srednjim školama i fakultetima, u broju 31 časopisa L&G), a još je niži na području općeg obrazovanja. Sada, kad su se pokazali očiti nedostaci novog sistema obrazovanja i kad se ukazala velika potreba za ponovnim uvođenjem klasičnih jezika u programe nastave, iskrsli su novi problemi — stručni kadrovi. Odsjek za klasičnu filologiju, godinama zapostavljen kao neželjeno dijete Sveučilišta, jednostavno nije uspio obrazovati dovoljan broj kadrova — profesora klasičnih jezika iz jednostavnog razloga što su i perspektivni studenti napuštali studije prisiljeni da to učine zbog egzistencijalnih problema.

Današnja situacija u školstvu susjedne republike ukazuje na mogućnost velikih promjena i ako »vremena Kranjcem bodo se zjasnila« i na području klasičnih jezika, ove će jeseni samo u Ljubljani upisati latinski na raspored sati oko 120 novih srednjoškolaca. Prema odobrenju Stručnog savjeta SRS raspis za klasična odjeljenja je prihvaćen i u Mariboru, Celju i Škofjoj Loki, a teren se priprema i u Kopru. Nažalost ima još uvijek velikih teškoća prilikom uvođenja klasičnih jezika u nastavne programe za osnovne škole. Problem je i sa zadovoljavajućim udžbenicima pa se u vezi s tim razgovaralo i o mogućnostima suradnje s ostalim republikama, naročito s Hrvatskom, u smislu prijevoda, adaptacija ili zajedničkih projekata udžbenika.

U želji da se rješavanju problema nastave klasičnih jezika u SR Sloveniji pristupi što ozbiljnije i prije svega djelotvorno, na sastanku su osnovane Studentska i školska sekcija DAHŠ SR Slovenije čiji je cilj povezivanje svih nastavnika klasičnih jezika na području SR Slovenije i na području slovenskih manjina u inozemstvu, aktivno učešće u oblikovanju obrazovnih programa, rješavanje metodoloških pitanja i razmjena iskustava, te, barem na početnom stupnju, rješavanje pitanja izdavanja kvalitetnih i suvremenih udžbenika za nastavu klasičnih jezika.